

ПОЗОРНИШНИ ФЕСТИВАЛ БАЛКАНСКОГ КУЛТУРНОГ ПРОСТОРА
THEATRE FESTIVAL OF BALKAN CULTURAL SPACE

ХРОНИКА ФЕСТИВАЛА

Број 7

Понедељак, 18. март 2019.

ПОКРОВИТЕЉ ФЕСТИВАЛА

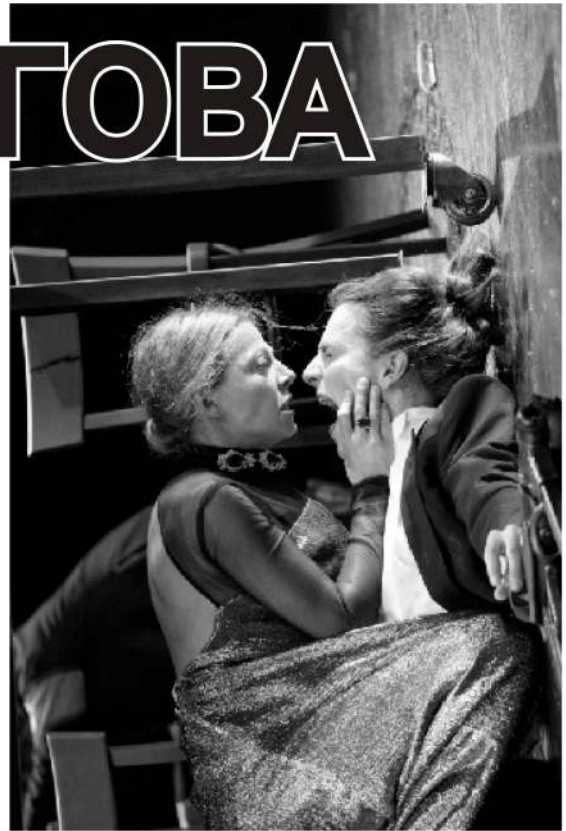

ГРАД НИШ

Вечерас

Словенско народно гледалишче Марибор, Словенија

СУМРАК БОГОВА

САРАДЊА ПОЗОРИШТА ПОТРЕБА И НЕЖНОСТ ВРЕМЕНА

**ДРУГИ ДАН ТРИБИНЕ
„ТЕАТРИ БАЛКАНА-
САРАДЊА НА РАСКРШЋУ“**

Други дан дводневне трибине позоришног фестивала „Театар на раскршћу“ одржан је под називом „Театри Балкана - Перспективе сарадње“ у New city хотелу. Уводну реч дао је критичар Александар Милосављевић који је говорио о “суровом налогу времена”.

“Баук комерцијализације притиска све аспекте нашег живота, па и сферу стваралаштва. Што се држава више извлачи из финансирања фестивала, то су они више угрожени, навео је Милосављевић.

Фестивали су, како је рекао, све више оријентисани на спонзоре, на алтернативне облике набавке финансијских средстава, а њих је све мање, тако да је резултат поменутих процеса најчешће редукција фестивалских програма.

“Опасно је да систем финансирања фестивала зависи од тога да ли они који су тренутно на челу града воле позориште. Недостаје одлука државе да смо свесни значаја савременог стваралаштва и спремни да одвојимо одређени део буџета и да то буде основни извор финансирања фестивала”, навео је Милосављевић.

Поставља се питање због кога правимо фестивале, због чега се трудио да одржимо њихов ниво? Да би институција преживела? Уверен сам да их правимо због публике.

Фестивали доносе неке другачије погледе на свет, значајни су за средину у којој представе гостују. Важно је да људи стекну различите увиде како људи доживљавају свет и позориште. Озбиљна држава води рачуна да кључне пунктове за савремено стваралаштво не препусти тржишту, јер се на тај начин кандидују нека савремена уметничка дела да постану део националне баштине”, истакао је уводничар.

“Замирање важности театра, уметности и културе, као делова укупне духовне ауре која је брижно лебдела над човековим вековним ходом и судбином, појава је новијег времена, далекосежног радијуса и не догађа се случајно”, сматра Бојан Муњин, позоришни критичар из Загреба, који указује да је “позориште увек садржало битно усмерење према критичкој позицији о времену и свету, непрестано је настојало да

буде огледало човека и друштва”, да би у том сталном дијалогу човека са самим собом преко позоришта човеку било лакше и да би он био бољи.

“Потреба за повезивањем позоришта, не само на једном нивоу, на нивоу размене представа, копродукција, или сарадње позоришних управа, него на свим нивоима, у сферама његове чврсте, суштинске повезаности, ради одбране његове основне мисије, представља пре сваке технике договарања, редистрибуције и појефтинијења трошкова, први и задњи налог таквог повезивања. Никада се у људској цивилизацији све до данас, уз све несреће, ратове и ломове није поставило питање да ли је уметност важна или је треба ставити на неко споредно и безначајно место. Данас се то управо дешава пред нашим очима, и ако

то себи признамо, функцију повезивања позоришта схватићемо у заиста пресудној борби за одбрану позоришта самог и његових темељних вредности”, истакао је Муњин.

Спасоје Ж. Миловановић, селектор фестивала “Театар на раскршћу” и управник нишког театра, сматра да је “препоставка да ће било који фестивал, па и овај, учинити да се народи помире? на дугачком штапу”.

“Оно што је добро код сваког фестивала је сусрет људи. Сваки фестивал може да се посматра из естетске, друштвене, економске нарације, социолошке, антрополошке... Готово сви који су овде су се бавили организацијом фестивала, или руководе или су руководили великим и значајним фестивалима. Ми се стално жалимо на државу, да су нас нешто скрајнули, спутали, а ми и даље примамо плату од те државе, сваки фестивал је покривен од стране државе, финансиран, довољно или недовољно, али држава увек стоји иза неког фестивала. Чак и фестивали рађени у приватној продукцији су ушли у буџет града и државе, не функционишу као чисто приватна ствар. И зато мислим да ту кукњаву на државу треба мало стишати и тражити место сваког фестивала,

позоришта, појединца у том систему како држава функционише”, навео је Миловановић.

“Суштина фестивала је у комуникацији, сусрету међу људима и покушају да се направи пресек и да видимо како ће позоришна уметност да изгледа следеће године, на следећем фестивалу. Представе су нужно различитог квалитета, а сарадња која се успостави је највећа добит сваког фестивала. Мене лично највише занима начин на који ће позориште да се позиционира у друштву. Нико нам није крив ако се загубимо у законима”, рекао је Миловановић.

Иван Лалић, директор “Миксера”, рекао је да “прича о сарадњи није нова, то се већ дешава, реалност је да треба да будемо добри продуценти и да видимо где су могућности унапређења те сарадње”. Као добар пример, Лалић је навео сарадњу филмских кућа у регији, које су принуђене да праве копродукције како би снимиле филмове, и које заједно конкуришу за новац код европских фондова. “Сви на нас гледају као на регион јер смо мали и исцепкани”, рекао је Лалић који сматра да постоји проблем конектовања са новим генерацијама. Као пример је навео искуство отварање “Миксера” у Сарајеву и лако успостављање контакта са старијим, југоносталгичним генерацијама, али и проблеме повезивања са млађом публиком.

Ненад Новаковић, директор позоришта у Бањалуци, навео је да се у Републици Српској боре за увођење позоришног образовања и васпитања у школе и да онда “не би ламентирали над будућношћу позоришта”.

“Ми смо покретачи који морамо ствари да променимо и морамо више да сарађујемо, а представе морају да задовољавају културне потребе гледалаца”, навео је Новаковић који се осврнуо и на бањалучки “Театар фест” за који сматра да се може похвалити добрим квалитетом представа.

Жељко Хубач, драмски писац и драматург, верује да је фестивалима могуће утицати на укус публике, и да је сарадња позоришта и размена представа потребна, а да на њу негативно утиче инертност унутар институција.

Услов за копродукције са озбиљним позориштима је подизање уметничког нивоа рада и комуникације са светом, лични контакти и уметнички кредо, истакао је Хубач.

Издавања са трибине “Театар на раскршћу” биће објављена у часопису “Сцена”, чији је издавач Стеријино позорје.

А. Гојковић

ОКРУГЛИ СТО
КРИТИКЕ

ФЕСТЕН

Драмски театар Скопље, по мотивима истоименог филма, извео је представу чији ансамбл функционише јединствено и потпуно комуницира с публиком. Професор доктор Јелена Лужина похвалила је ансамбл Драмског театра из Скопља, откривајући да је многим од њих била професор. Ово позориште постало је бренд. Све што су научили приказали су у овој представи. Изузетну улогу остварила је Љиљана Вељанова у улози мајке породице која скрива своје тајне. Проблематично не желимо признати, а сексуалним искоришћавањем деце у породици први су се почели бавити скандинавски драматурзи. Редитељка је пронашла функционално решење и храбро је наметнула ову тему за средину у којој живимо. Игор Бурић рекао је да је представа у комуникацији са публиком и та комуникација се осећа. Неки критичари сматрају да нису публика, али ја се трудим да се ставим у положај обичног гледаоца, као да ништа не знам о позоришту док гледам представу. Из те позиције осетио сам ту комуникацију. Тема је веома важна за свако друштво и треба је играти у позоришту, јер, за разлику од

Скандинаваца, ми веома касно почињемо да се бавимо оваквим темама. Мизансценска решења требало је да буду прецизнија и сведенија, неки поступци другачије урађени, као и ликови и њихови унутрашњи сукоби како не би било тривијализације нечега што се у позоришту подразумева.

Професор др Миливоје Млађеновић примећује да се у актуелној стварности догађају још страшније ствари које остају у тишини. Ову представу доживљавам као метафору једног друштва. Повремено сам имао утисак да је текст писао неки савремени писац. Веза која је успостављена са скандинавским ауторима може бити и веза са Шекспиром и то са Хамлетом. Представа у нама може да побуди оно чему се не можемо ишчуђавати. Ансамбл је кристално јасан и делује као један сјајан оркестар. Интересантно је, можда периферно, али треба приметити да је неколико представа на фестивалу „Театар на раскршћу“ базирано на филмском језику.

Александра Гловацки мисли да је ова представа доказала да је основна вредност позоришта да комуницира са животом. Велики сам поборник

документарног позоришта управо зато што се бави животним стварима. На нивоу изведбе не делим одушевљење. Драматуршки пада прерано. Можда зато што сам гледала две представе о овој теми и филм, знала сам шта ће да се збива и нисам доживела катарзу. То је мој однос према извођењу,

размишљање које ће нас у будућности све више оптерећивати. Моје патријархално васпитање ми не дозвољава да схватим овакву породицу и зато ћу представу погледати још једном. Бојан Муњин примећује да ова представа подсећа на важан људски проблем. Данас се много

али оно што је добро то је да је позориште живо, бави се нашим проблемима и сигурно је да је и у публици и на овој трибини било оних који ће се препознати. То је разлог што позориште живи и добро је да је представа дошла на фестивал. Професор др Ненад Новаковић констатује да је гледајући ову представу заиста био у позоришту. Видео сам, каже, једну девојку која је плакала. То су емоције које позориште треба да изазове и чак да сте урадили само то онда је ваша представа успела. Ми не размишљамо да ли познајемо такве људе којих сигурно има око нас и сада сам много боље разумео проблем него некада када сам гледао филм „Догме“ по чијој адаптацији је направљено ово дело. Својом игром и емоцијом, добро постављеним редоследом догађања, подстакли сте на

бавимо политиком и у позоришту мислећи да је то питање живота и смрти. Питање које се поставља после ове представе је рецимо, да ли можемо бити антифашисти ако код куће имамо фашизам. Решење овакве дилеме је тешко, а у политици смо сигурни који ставови не ваљају. То питање унутрашње несигурности нас, заправо, ставља у средиште нашег најдубљег бића чија основа је оно што се догађа на површини. Тешко је играти овакву представу, показати људску рану која постоји колико и ми постојимо. Сада је само питање како се ми с њом боримо из генерације у генерацију. Мој одговор је јако тежак, али једино исправан. Ми смо заборавили милосрђе и једини начин је да опростимо, јер је најлакше осудити.

Б. Мијалковић

ПОРОДИЦА РАЗОРЕНА ЛИЦЕМЈЕРЈЕМ

Психолошка прича, „Фестен“ (Прослава) Дејвида Елдрица у успјелој адаптацији-драматизацији Александре Бошковске и режији Зоје Бузалковске ефектно је успоставила контакт и однос са публиком и изазвала неподјијелене емоције, које само реална прича из живућег живота може да изазове. Густо саткана психолошка драма односа и деканденције у породици, разоткрива најскривеније тајне које једна, споља иманифестно успјешна, породица може да крије у себи. Сву нагриженост и трулос односа у таквом друштву редитељка прецизним индикацијама води ансамбл, од четрнаест глумаца као јединствено биће које једним дахом носи сву нагомилану емоцију, али и трауме таквих односа у породици и друштву. И све се разоткрива наизглед случајно на прослави 60.рођендана главе породице Хелгеа, који је главни протагониста посрнуле породице, два сина, кћерке, супруге и недавно сахрањене, друге кћери.

Као код Андрића у „Проклетој авлији“ ни у овој драми нема невиних, од помоћних радника у слугу у луксузном здању, преко синова и кћери до мајке и несрећног оца. Сви су они камичак у мозаику људске посрнулости и декаденције у породици која се успјешно

Универзална и само наша мука

Ибзен, Стриднберг, Бергман... Догма. Низ распривача магле која је скривала, споља гледано, чисти, уређени свет западног човека. У последњим генерацијама, које су кулминирале поетиком Догме и драматургијом крви и сперме, атуори су деловали све мање психолошки, све више брутално...

„Фестен“ као прослава рођендана имућног Хелгеа (Диме Илијев), биће прилика да поново окупљена породица рашчисти са демонима, због којих патер фамилиас броји једног члана мање кћерку самоубицу. Синови Кристијан (Александар Степанулески) и Михаел

скривала годинама од спољнег свијета и у себи затомљавала све грозоте које су знали зидови луксузних кућа.Сазнајемо, а то је и у стварности, сви су све знали, а нико никоме и ништа није ни наговјештавао. Сви су се правили невини, а били су саучесници уништења породице на најгнуснији начин. Ипак,неко је морао да искочи,некоје морао да проговори,као што то бива и у стварности. Кад- тад истина проговори, али са великим заостатком и могли би рећи закашњењем за једну од сестара, која није могла да издржи и одржи у себи ту тајну. И када брат Кристијан,кога веома добро игра Александар Степанулески, проговори на рођенданском слављу оца, нико му не вјерује, бар се тако сви претварају, а у стварности већина за њега навија да би сви са себе скинули то велико бреме тајни које носе у себи. Брат Михаел, сушта супротност, не вјерујући у причу брата бива саучесник до самог краја представе у блудним развратностима оца. Дејан Лилић, бриљантно гради лик брата кабадахије и грубијана, кога ни породица не прихвата на прву, на крају схватајући сву трагику породице и кривицу оца, остаје у страху јер и он има малу кћерку, најмлађег члана овог успјешног глумачког ансамбла.

Градећи причу кроз градацију скандала и нове спознаје о оцу из здравиче сина Кристијана представа тече, до можда кључног признања оца: „Само сте за то и вредели“ када пада

(Дејан Лилић) су стожери драмске радње, али као код какве Агате Кристи, о свему се понешто питају и батлер, и собарица, кувар такође.

Редитељка Зоја Бузалковска стилски децентно представу чини актуелном, првенствено изузетно успелим третманом простора (сценографија редитељке и Тодора Дајевског), који било доминирајућом кадом, полупровидном завесом, или испражњеним простором, отвара поље значења. Контекстуално, представа ипак делује удаљено. Педофилија и расизам унутар буржујске породице, стуба приватног власништа, капитализма ако хоћете, па и државе, теме су које сигурно постоје и овде, имају своје место као

свјетло на све скарадности које су се догађале у породици на очиглед најприсутније мајке Елзе, коју шутњом,унутрашњим болом, али и дилемом: отићи или остати, проговорити и одрећи се свог комфора или све то имати и живјети са толиком патњом, болом и лажима које сатиру душу и тијело. Увјерљиво и достојанствено овај лик гради Љиљана Вељанова, која из наизглед мале улоге из текста гради увјерљиви лик мајке лицемјерке.

Сценографија Тодора Дајевског и редитељке у потпуности омогућава одвијање радње и сву трагику породичног блата и прљавштине, које се одигравају у пијеску, гдје сви гурају главу у пијесак као да се ништа не догађа око њих. Костими Марије Пупчевски одговарају прослави рођендана са свим карактеристикама ликова и статуса у породици и друштву.

Да ли и овдје посредно можемо тражити у уочити далеку сличност,метафору ове породице са савременом Европом, препуном декаденције и разврата унутра, а споља привлачном и пожељном средњовјечном дамом која зна све своје мане, страхове и унутрашње проблеме, али све је то за сада за унутрашњу употребу.????

Представа коју свакако треба погледати.

**Проф.др Ненад Новаковић,
Бања Лука**

универзалне, али сигурно нису ни близу топ-листе одраза наше муке и невоље.

Други основни проблем иначе добре представе (отуд и већи захтеви), је неуједначеност игре глумачког ансамбла у којем је видљив раскорак између строго контролисаног унутрашњег стања, геста, мизансцена (улоге оца, мајке, Кристијана...), што појачава саспенс (напетост) и, с друге стране, непотребно распуштен, ескпресионистички, ситнореалистички потцртан однос према ликовима, односима и ситуацији, „најбоље“ репрезентован глумом Дејана Лилића као Михаела.

Игор Бурић,,Дневник“, Нови Сад

ФЕСТЕН

ДРАМСКИ ТЕАТАР СКОПЉЕ,
Скопље, Северна Македонија

Само ће лепота спасити свет

Психолози кажу да је, поред свег њиховог знања и искуства, људска психа толико бесконачно широка, да је на својим крајевима практично недокучива. Психијатри сматрају да је све оно што не знамо о патологији људског понашања пуно горе од онога што сваки дан видимо око себе. Теолози разних религија, пак, кажу да је људска душа толико неизмерно дубока да треба јако да пазимо када се над тај мутни бездан нагињемо, јер не знамо шта ћемо у том мраку наћи. Из те нутрине можемо чути и најслађи цвркул птица, али и злокобни шум велике невоље. Достојевски би укратко рекао да су то велико Добро и то страшно Зло у нама, приљубљени образ уз образ. Оно што се догађа на површини јест наш живот, често углађен и пристојан, испод које непрестано кипи ужарена лава наше подсвести, коју пођарују сви могући демони између неба и земље. О том односу између човјекове вањске глазури и његове нутарње таме, говори

УЗБУДЉИВО И ПОТРЕСНО

Видели смо узбудљиву, потресну представу која је заснована на врло провокативној, савременој теми. У ствари, ово је позоришна верзија истоименог филмског сценарија. Сложену психолошку причу, о високом грађанском друштву, разобличавању лажи и реакцији појединца на ту наталожену лаж испод које је прикривени злочин у породици (инцестуозност и сексуално злостављање, расизам, педофилија) у ненаметљивој режији Зоје Бузалковске, изводи убедљиво и у глумачком изразу снажни, али одмерено нијансирани, добро оркестрирани, и у региону високо цењени глумачки ансамбл Драмског театра из Скопља.

Сценски простор који су мудро и врло функционално, према захтевима приче и радње, са лако измењивим, а симболички значајним елементима организовали Тодор Дајевски и Зоја Бузалковска омогућио је глумцима да га у потпуности укључе у своју благо стилизовану, али дубоко простудирану игру. Драмски сукоб у овој представи настаје у тренутку када наздравичарску, свечану атмосферу прославе шездесетог рођендана оца, главе моћне породице, син Кристијан не поремети својом „игром истине“ и не

македонска представа „Фестен“ коју смо синоћ гледали. Једна добростојећа породица се окупила да прослави шездесети рођендан свог уваженог и вољеног оца, а онда оједном, као да је пукао неки велики и страшни чир, сво зло које се наталожило у људима и њиховим односима, прокуљало је на површину. Педофилија, породично насиље, грубост, самоубиство, међусобна оптуживања и неподношљиво лицемјерје, постали су брутална истина те фамилије, а церемонијали породичне среће претворили су се у јадно глуматање и велику лаж. Тај удар страшне истине је толико јак да се ошамућени питамо: да ли је тако нешто са човјеком уопће могуће? Да, могуће је још и горе. Ова представа нас подсећа да када и у животу и у позоришту испаљујемо љуте пароле о друштву, егзистенцији и политици, никада не смијемо заборавити да све ове наше нервозе на површини, интимне, љубавне, социјалне и идеолошке, леже у муљу наше душе, која је у стању да буде црња од било какве стварности. Представа „Фестен“ завршава тако да се главни

кривац, отац, одлуком већине, удаљује са забаве, када почиње право весеље, али, животно гледано, то је тек кратка пауза до следеће офанзиве мрака који непрестано куља из човјека и људи. Против тог мрака се обично боримо дисциплином, забранама, строгим моралом, затворима и диктатуром или пак, као данас, цивилизацијом заборавља, добре забаве, лепог изгледа и вечне младости. Мој предлог за размишљање, колико год старомодан био, јест топлина, солидарност и стављање тегоба других на властита леђа, јер ништа тако добро не лијечи нас саме и наше ближње и не растјерује мрак у нама као чисто и милосрдно људско срце. За такво срце се свако сам са собом исплати да се бори. Познато нам је то уосталом из сасвим конкретних односа, са очевима, мајкама, ћецом, пријатељима и комшијама. Да завршимо са лијепом реченицом Фјодора Михајловича Достојевског: „Само ће лепота спасити свет“, рекао је овај велики руски писац.

**Бојан Муњин, Трећи програм
Радио Загреба**

разоткрије мрачну, патолошку породичну тајну. Кристијан (Александар Степанулески) „уникатно момче“ узаврелог ума, који не разликује фантазију од реалности својом акцијом подсећа на лик хамлетовског кова. Његово откриће непријатне истине изазива различите реакције, али и такве да изражавају престајање. Насупрот хамлетовски узнемиреном Кристијану је агресивни, али одлучни Михаел (Дејан Лилић). А све то наткриљено сгуестивном равнодушношћу мајке (Љиљана Вељанова) и хладног, немилосрдног оца (Диме Илијев). Шокантној, демонској и мистичној атмосфери представе доприноси обичност свакодневних догађаја, мирноћа с којом слуга,у јутро након разобличеног зла, равна песак у башти. Упркос томе што представа представља проблематику моралне болештине једне богаташке породице, она се чита и као метафора лицемјерјем захваћеног друштва.

Редитељски поступак предвидео је и успотављање комуникације са публиком (стални изласци у уласци из гледалишта, повремено директније обраћање мимиком) али се у овој у позоришту пречесто употребљаваној досетки не назире дубљи значај. Напротив.

Проф. др Миливоје Млађеновић, Сомбор

РЕЧ КРИТИКЕ

ФЕСТЕН

ДРАМСКИ ТЕАТАР СКОПЈЕ,
Скопје, Северна Македонија

ЛЕШЕВИ ИЗ ОРМАНА

"Прослава" Дејвида Елдрица позоришни је одговор на чувени „Догма“ филм Томаса Винтерберга, дакле драмски текст настао по филмском сценарију, са неопходним изменама. Бави се проблемом односа у протестантском друштву, и у једној високо на друштвеној лествици позиционираној протестантској породици. То друштво, као и ту породицу, одликује беспрекорно углађена форма, утицај, сјај и раскош, да би се испод позађене глазури, током прославе 60. рођендана главе породице, открили костури из ормана, а богоми и подрума. Чак и буквално, јер на светло дана излази сакривено писмо остало иза сестре која је извршила самоубиство, а којим открива страشان злочин силовање ње и брата од стране оца, у доба кад су били деца. На рођендану, пред пословним партнерима и пријатељима, син жртва знајући зашто се сестра убила одлучује да јавно проговори. И ту заправо настаје драма, јер код околине (осим послуге која је свега свесна) признање изазива искључиво неверицу, негирање, чак

гађење спрам лажова како се син доживљава. Мајка, чије се саучесништво као пасивног сведока такође открива, све време ћути, док би млађи брат и песницама да се разрачуна са старијим. Ту, у том додатном мучењу жртве затварањем очију околине, драма је и сва тензија "Прославе".

У македонском тумачењу доста је тога преокренуто, па до исповести долази готово на самом почетку. Претходи јој непотребно пристизање гостију кроз публику, њихово (ко)мешања у скученом простору на којем су обједињене паралелне радње. Ту је посебно акцентован млађи син, пренаглашених и наивно оцртаних реакција, који претерано псује и малтретира жену, туче се и свађа са млађом сестром, а онда се потпуно неоправдано повлачи у дефанзиву, чиме се пренаглашено црта његова отвореност и спонтаност, и ипак доброта. Иако ће у једном тренутку заповати расистичку песму када се појави сестрин дечко, припадник неке друге расе или нације са Истока.

Уводни део, упознавање са ликовима, одиграва се око каде, као симбола мучења јер силовања су била везана за татино туширање. У кади је и сестра-

жртва одузела себи живот. Затим се простор претвара у трпезарију у виду песка, као симбола дечје игре, по којем су пободене столице, са којих се уредно срце супа са колена.

Читав сет знакова је произвољан, драматуршки прича шлајфује јер нема претходне тензије која води ка катарзи открића. По свом психолошком профилу, осим мајке, породица није од оних код којих би очево силовање деце пролазило без казне. Сенилни деда овде је постао смешни пијанац, уместо да снажно сугерише да инцест који се разоткрива није први у тој породици.

Драматуршки, редитељски, и у глуми млађег брата и његове жене, представа има проблема. Критика се не односи на остале глумце, чији ликови солидно и са оправдањем подупиру радњу. Али уз све примедбе, оно због чега говоримо о "Прослави" ипак говоримо о правом позоришту, је зато што проговара о неким суштинским питањима и проблемима живота репресији, стиду и ћутању жртава и коначном ослобађању кроз исповест.

Александра Гловацки. Други програм Радио Београда

**ПОЗОРИШНИ
ДНЕВНИК**

Драгана Бошковић

Породицо, мрзим те!

Узвик је, драги дневниче, којим је С. Селенић означио сву своју литературу, таргетирајући породицу, место где човек мора да се осећа најзаштићенијим, као поприште најогавнијих догађаја, дубоко первертираних, нехуманих, деструктивних... Ова субверзивна фраза се односи и на представу „Прослава“ (чудно је да Скопљанци нису превели наслов), и на последњу, коју ћемо вечерас видети, „Сумрак богова“, из Марибора.

Фестивал „На раскршћу“ се полако приводи крају, сутра ћемо, неминовно, коментарисати награде, које ће вечерас бити проглашене (сутра и званично додељене), па може и да се упуту извесан поглед на основне токове балканске позоришне феште.

Што се ове наше Хронике фестивала тиче, Билтена, заправо, изгледа да то од стафа фестивала мало ко чита, а уредница, изгледан само „дијагонално“... Наиме, појављује се, у извештају са Округлог стола критике, име Јелена Нежић, као модераторка ове важне театролошке институције, а мисли се, можда, на госпођу Јелену Лужину, театрологињу, професорку и критичарку, па је основни ред да госте потписујемо заиста њиховим именима. Такође, зар није логичније, и информативније, штампати анализу представе са Округлог стола критике госпође Лужина, јер је она садржајнија и много упутнија, него пачворк критика и „критика“, из пера дежурних критичара. Учествујући на многим руским фестивалима, упознала сам се са институцијом „обсудженија“, обавезе стручног жирија, или театролога-експерата (ако нема жирија), да, пред ансамблом и публиком, сваку представу детаљно анализира и разговара о томе са присутнима. Руси имају посебан факултет за „театроведе“, где се учи само теорија и анализа драме, па су те дискусије врло озбиљне и дубоке, свакако не на нивоу „Свиђа ли вам се?“, што пита наш Округли сто!//.

Ова, балканска фестивалска породица је, рекла бих, врло произвољна и оно што у јавност доспева је површно, уопштено, понекад и на нивоу кафанских изјава. Није неопходно, можда, бити по сваку цену оригиналан. Стручност би била довољна... У том смислу, и трибина о балканском позоришном раскршћу није донела закључке, који би били макар употребљиви. Речи, речи...(Шекспир).

О селекцији се, драги, дневниче, јасно је, нећу изјашњавати. Из искуства члана жирија разних фестивала, имам утисак да ће тзв Стручни жири овога пута имати непреболну муку да представе са овог, првог фестивала „На раскршћу“, измери истим аршином, толико су различитог квалитета. Селекција, заправо, о томе увек мора да брине да квалитет представа буде уједначен, да би могле уопште да се жирирају.

Српска позоришна сцена, и све што је (стручно) праги пати од бољки, које би се могле лечити, када би биле, од сваког члана понаособ, препознате. А та дијагностика је овде, код нас, непозната.

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ

ХАРТЕФАКТ ФОНД ОРГАНИЗОВАО ЈАВНО ЧИТАЊЕ ДРАМЕ О(П)СТАНАК

Хартефакт фонд је на нишком фестивалу „Театар на раскршћу“ организовао јавно читање драме „О(п)станак“, ауторки Јасмине Вечански и Мине Ћирић. Ова драма је једна је од најбоље три које су учествовале на прошлогдишњем Хартефактовом Конкурсу за најбољи савремени ангажовани драмски текст.

„О(п)станак“ се на храбар начин бави питањем породичног насиља. Поставивши главну јунакињу Маријану, у центар односа са насилним дечком/мужем, Вечански и Ћирић показују на који начин друштво бира да се (не) бави питањем породичног насиља. Ликови који срећу Маријану, свекрва, полицајац, комшиница одлучују да се не базирају на физичко насиље које она трпи, а све то познатим клишеима љубави („воли тебе он“) и трпљења („проћи ће“). Драма показује на који начин су у друштву које емотивност преодминантно намењује женама,

концептом патолошке љубави, женски глас и патња поништени нормализовањем насилничког понашања.

Драмски комад „О(п)станак“ читали су Кристина Томић, Мартина Китановић и Стефан Младеновић, а читање је режирао Андреј Носов.

Читање ове драме представља још једну у низу промотивних стратегија којима Хартефакт годинама уназад покушава да афирмише младе ауторе и ауторке у Србији и региону.

М. Николић

Издавач: Народно позориште у Нишу

За издавача: Спасоје Ж. Миловановић, директор

Редакција: Миљана Николић, Александра Гојковић,

Биљана Мијалковић, Тихомир Јовановић

Фото: Никола Милосављевић

Тираж: 100 примерака

Штампа: Boom Basic doo, Ниш

Народно позориште Ниш

Синђелићев трг бб, 18000 Ниш, Србија

Централа +381 (0)18 527 371

Управа +381 (0)18 245 441

Благајна +381 (0)18 245 472

Маркетинг +381 (0)18 245 478, +381 (0)18 209 220

E-mail: npnis@narodnopozeristenis.rs

direktor@narodnopozeristenis.rs

uprava@narodnopozeristenis.rs

marketing@narodnopozeristenis.rs

Tehnika@narodnopozeristenis.rs

ОРГАНИЗАТОР
ФЕСТИВАЛА

ПОКРОВИТЕЉ
ФЕСТИВАЛА

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
НИШ

ГРАД НИШ

ПРИЈАТЕЉИ
ФЕСТИВАЛА

ПАРКИНГ СЕРВИС НИШ
да увек има слободног места

STATUS
VINARIJA

МЕДИЈСКИ
ПРИЈАТЕЉИ
ФЕСТИВАЛА

Народне новине

zона PLUS

radio.
internet.
magazin.

Naissus inf

Informativno zabavni portal Srbije

